

Parasha Jitro

De missieverklaring van het Joodse Volk

Shemot 17:16 - 20:26

Wat betekent het om een *Am Segula* te zijn, een "kostbaar bezit", of, wat vaker gezegd wordt, een "uitverkoren volk"? Deze benaming is door de eeuwen heen een bron van zowel trots als schaamte geweest onder Joden, en van bewondering en spot onder niet-Joden. In dit tijdperk van toenemend antisemitisme geloof ik dat het volledig omarmen van dit aspect van de Joodse identiteit en het Joodse volk, vanuit een Mussar-perspectief, ons een moedige en doelgerichte weg voorwaarts kan bieden.

Hoewel Israël tijdens de tien plagen Gods eerstgeborene wordt genoemd, wordt het Joodse volk pas voor het eerst specifiek als een kostbaar bezit van HaShem genoemd in *parasha* Jitro, in de aanloop naar de openbaring op de berg Sinaï:

וְעַתָּה אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמְעוּ בְקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת-בְּרִיתִי וְהִיְיִתֶם לִי סֻגְלָה
מִכָּל-הָעַמִּים כִּי-לִי כָל-הָאָרֶץ:

"Als u Mij dan gehoorzaamt en Mijn verbond nakomt, zult u Mijn kostbaar bezit zijn onder alle volken. Ja, de hele aarde is van Mij.

וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מִמְּלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֲלֵה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹּר
אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

Maar jullie, jullie zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een gewijd volk zijn. Dit zijn de woorden die je tot de kinderen van Israël moet spreken." (Exodus 19:5-6)

Er valt veel te zeggen over deze twee verzen, niet in de laatste plaats over het voorwaardelijke karakter van het zijn van een kostbaar volk. "Als u gehoorzaamt ... zult u zijn" Er is niets intrinsieks aan Israël dat hen tot een kostbaar volk maakt; deze benaming is gebaseerd op gedrag. God stelt een verbondsrelatie voor waarin beide partijen verantwoordelijkheden jegens elkaar hebben. Israël wordt uitgenodigd om een geliefd volk te zijn. Wanneer ze deze uitnodiging aanvaardden door te zeggen: "Wij zullen gehoorzamen", waar stappen ze dan precies in? Het volgende vers verduidelijkt dit:

“Jullie zullen voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilige natie zijn.”

Dit is de beknopte taakomschrijving van het Joodse volk. Alle daaropvolgende *mitswot*, beschreven in de Tien Geboden en verder, dienen als training om deze rol te vervullen. Laten we eens dieper ingaan op wat het betekent om een koninkrijk van priesters en een heilige natie te zijn.

Zowel Ibn Ezra (gestorven in 1164, Spanje) als Nachmanides (gestorven in 1270, Israël) verduidelijken dat een priester een dienende rol vervult. Jullie zullen een koninkrijk van mensen zijn die HaShem dienen en een universele boodschap uitdragen over de werkelijkheid dat er één Schepper is, de bron en heerser van de hele aarde. De rol van een priester is om mensen met het

Goddelijke te verenigen. De rol van deze nieuw ingewijde groep priesters ten opzichte van de mensheid was om de hele mensheid te helpen de ene universele God te herkennen, zich met Hem te verzoenen en zich met Hem te verenigen. Dit vereiste de oprichting van samenlevingen van rechtvaardigheid en mededogen, vrij van pogingen om het Goddelijke onder controle te houden door middel van afgoderij. Het is belangrijk op te merken dat deze oproep tot het verspreiden van het bewustzijn van de ene God culturen en volkeren veel ruimte gaf om hun tradities en religieuze overtuigingen te behouden, zolang deze maar overeenstemden met de bovengenoemde hoofdprincipes. Er is nooit een massale poging geweest om mensen tot het jodendom te bekeren.

De andere helft van de missie is om een heilig volk te zijn. We wenden ons tot Rabbi Shimon Shkop's definitie van heiligheid om dit veel omvattende aspect van wat het betekent om een Joods volk te zijn te begrijpen:

Gezegend zij de Schepper, en verheven zij de Maker, die ons schiep naar het Goddelijke "Beeld" en naar de gelijkenis van de Goddelijke "Structuur", en het eeuwige leven in ons plantte, zodat onze grootste wens zou moeten zijn om anderen, individuen en de massa, nu en in de toekomst ten goede te komen, in navolging van de Schepper (om zo te zeggen) ... Dat wil zeggen, dat wij ... voortdurend als ons doel zouden moeten zien om onze fysieke en geestelijke vermogens te heiligen, ten goede van velen, overeenkomstig onze mogelijkheden. Naar mijn mening is dit hele concept vervat in de *mitswa* van HaShem: "Wees heilig, want Ik ben heilig..." (Inleiding, *Sha'arei Yosher*, vertaling van Rabbi Micha Berger).

"Heilig zijn" betekent al je fysieke en spirituele vermogens inzetten ten behoeve van een steeds groter wordende kring van anderen, te beginnen bij jezelf en vervolgens uitbreidend naar je familie, het Joodse volk, de hele mensheid en de hele planeet. Een "heilig volk" zijn betekent een volk zijn dat zich inzet voor het welzijn van de hele mensheid.

Samengevat hebben een koninkrijk van priesters en een heilige natie een machtige missie van dienstbaarheid: het zorgen voor het fysieke en spirituele welzijn van de hele mensheid en het bevorderen van een universeel bewustzijn van de onderlinge verbondenheid van alle dingen door de ene, universele Bron van al het Zijn. Dat is een indrukwekkende missie!

Als dit onze missie is als Joods volk, hoe kunnen we dan de hele mensheid ten goede komen en het bewustzijn van de Bron van het Zijn die alles verbindt vergroten in een tijdperk waarin zoveel mensen bevooroordeeld zijn tegen Joden en sommigen ons kwaad willen doen?

Hier kan een Mussar-perspectief naar mijn mening van pas komen. De klassieke 'Mussar-aanpak' bij een uitdaging is om naar binnen te kijken, naar de plek waar je de meeste invloed hebt, om te zien hoe je verandering teweeg kunt brengen. Joden moeten zich ongetwijfeld verdedigen tegen degenen die ons kwaad willen doen. Maar we kunnen zoveel meer doen dan alleen verdedigen.

We moeten weten wie we zijn als Joods volk en onszelf verantwoordelijk houden voor onze eigen, door God gegeven missie. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de vooroordelen en onverdraagzaamheid van anderen. Dat is hun probleem. Antisemitisme berooft niet-Joden inderdaad van het vermogen om hun eigen genezing te bewerkstelligen door Joden de schuld te geven van hun problemen. Dit is geen manier om te groeien.

Onze taak als Joden is echter om onze eigen *Cheshbon HaNefesh* / Rekening van de Ziel op te maken en onszelf eerlijk af te vragen in hoeverre we een koninkrijk van priesters zijn – HaShem dienen door het universele bewustzijn van de Heilige te vergroten – en in hoeverre we een heilige natie zijn – onze fysieke en geestelijke vermogens gebruiken om steeds grotere kringen van de mensheid en de planeet ten goede te komen? Waar schieten we tekort in deze verheven activiteiten? Wat staat ons in de weg en wat kunnen we doen, als individuen en als Joodse gemeenschappen, om de volgende stap in deze missie te zetten?

Dit zijn praktische, op *Mussar* gerichte vragen die we onszelf voortdurend moeten stellen. We hoeven niet bang te zijn voor antisemitisme. Het enige dat angst (in de zin van bezorgdheid) verdient, is of we *HaShem* wel of niet dienen in onze verbondsrol. En dat is iets waar we altijd invloed op hebben door de vraag te stellen, eerlijk te antwoorden en de volgende stap te zetten in de verbondsrelatie met God die we in de parasha van deze week in herinnering brengen.